

Och anhålles äfven att lagutskottet, till hvilket denna motion torde komma att remitteras, ville godhetsfullt vidtaga sådana ändringar, som det kan anse nödigt, för att det med motionen afsedda syftemålet må kunna ernås.

Stockholm den 26 januari 1889.

J. Carlsson
i Nysäter.

L. P. Larsson
i Berga.

N:o 109.

Af herr G. Erikson i Myckelgård, om skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande sättet för försäljning af vissa kronans domäner.

Utan tvifvel är det en sanning, att ju flere individer af ett folk hafva jord, hus och hem, ju lyckligare äro de sjelfve, och ju lyckligare är samhället. Man kan väl icke säga om Sverige, att jorden för närvarande ligger i för få mans händer, men man har dock erfarit, att på många ställen, der possessionerna äro mycket stora, förhållandena för den arbetande befolkningen äro mera tryckta, än der jorden är fördelad i smärre brukningsdelar bland sjelfegande.

Det är ju naturligt, att den menniska, som sjelf eger hus och jord, låt vara att hon kanske är skyldig därför, intresserar sig för sitt hem, sin torfva, och att på detta sätt nationalkänsla fostras, på samma gång det ej heller är underligt, att den, som ej har ett eget hem, blir liknöjd för sin fädernebygd, kanske ock för sitt fädernesland och söker sin utkomst, der det tycks vara lättast densamma erhålla, hvaraf många gånger följer emigration till Amerika.

Då det måste ligga i statens intresse att så mycket som möjligt åt sig bevara sina söner och döttrar, skulle jag för min del ej tveka föreslå, det staten öfver allt i Sverige, der odlingsbar jord vore att erhålla, inköpte sådana trakter, uppdelade dem i smärre jordlägenheter för att sedan för billigt pris och på billiga betalningsvilkor tillhandahållas svenska folket. Genom en sådan åtgärd tror jag att mycken god jord, som nu ligger utan värde, skulle blifva fruktbar, och skaldens ord »att inom Sveriges gräns eröfra Finland åter» ganska snart blifva förverkligadt.

Inom de norrländska länen har på de senare åren en rörelse börjat, som betraktas med en viss oro, nemligen att de större träverksbolagen, för att åtkomma s. k. tillväxtskog, inköpa den ena skogsbyn efter den andra; de som sälja få visserligen tills vidare mot en mycket billig afgift bo kvar på sina sålda hemman, men dels vet man ej huru länge egaren det tillåter och dels, som ofvan nämnts, förlorar arrendatorn intresset för den arrenderade jorden, och man får kanske inom icke så aflägsen framtid deraf erfarva bittra följder.

Sedan regering och Riksdag beslutat afhända staten sådana kronans domäner, som ej gifva 500 kronor i arrende, är det uppenbart, att många boställen med stora arealer komma att ingå bland dem, som till salu utbudas; och det synes mig därför lämpligt, att Riksdagen ville framhålla önskvärdheten deraf, att sådana fastigheter sönderdelades i smärre brukningsdelar, som såldes hvar för sig, ty utom den stora nyttan deraf, att mången mindre bemedlad då finge köpa en jordlägenhet, som lämpade sig för hans förmögenhetsvilkor, skulle egendomen inbringa till statsverket en vida större köpeskilling än den som erhålles, då fastigheten säljes hel.

På de stora boställena finnas vanligtvis många dagsverkstorpere, som vid försäljningen kunna blifva på bar backe, men om försäljningen skedde i mindre delar, kunde många af desse torpare vara med och spekulera och kanske åt sig och de sina förvärfva den torfva, på hvilken de i all sin tid för sin utkomst arbetat.

Det torde kunna invändas, att delningen skulle för staten blifva dyrbar, men jag tror icke, att denna kostnad kommer att spela någon rol, jemförd med det större pris, som ovilkorligen skulle erhållas för det hela.

Med anledning häraf har jag äran föreslå,

det Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t ville uttala önskvärdheten deraf, att, innan försäljning af kronans

domäner sker, det måtte undersökas, om icke egendomen kan fördelas i smärre brukningsdelar, som i så fall säljas hvar för sig.

Stockholm den 26 januari 1889.

Gustaf Erikson.

Rättelse

i motion i Andra Kammaren N:o 29.

Sid. 3, rad. 14 nedifrån *står*: berättigade
läs: berättigande
